

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાતની ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં
ફોજદારી અપીલ નં. ૮૯૮ / ૨૦૦૩

સન્માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી આર.પી. ઢોલરીયા

૧. શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?
૨ પત્રકારને બતાવવામાં આવે કે નહીં?
૩ શું ન્યામૂર્તીશ્રી ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?
૪. શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?

રાજા મંગલ દુલેરા ... અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય સામાવાળા(ઓ) / પ્રતીવાદી(ઓ)

ઉપસ્થિતી : શ્રી ઉમેશ એ. ત્રિવેદી, અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ માટે વકીલ
કુ. એચ. બી. પુલાની – સામાવાળા (ઓ)/પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે એ.પી.પી.

કોરમ: સન્માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી આર.પી. ઢોલરીયા

તારીખ: ૧૫/૧૧/૨૦૧૬ – મૌખિક ચુકાદો

૧. અપીલકર્તાએ દંડ પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩ની કલમ ૩૭૪ હેઠળ ૨૦૦૦ના વિશેષ કેસમાં ફાસ્ટ ટ્રેક કોર્ટ, ધ્રાંગધ્રા દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદા અને દોષિત ઠેરવવાના આદેશ વિરુદ્ધ વર્તમાન અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે, જેમાં અપીલકર્તાને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૭ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો છે અને તેને ૩.

૧,૦૦૦/- ના દંડ સાથે એક વર્ષની સખત કેદની સજા ફટકારવામાં આવી છે અને દંડની ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળ રહે તો વધુ બે મહિના માટે સાદી કેદની સજા ભોગવવી પડશે અને વધુ કલમ ૧૩ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે વધુ દોષિત ઠેરવવામાં આવશે. ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૧) (ડી) અને ૧૩ (૨) અને રૂ. ૨,૦૦૦/- ના દંડ સાથે બે વર્ષની સખત કેદની સજા અને દંડની ચૂકવણીમાં નિષ્ફળતા બદલ વધુ છ મહિનાની સાદી કેદની સજા અને વધુમાં બંનેને એકસાથે કેદની સજા ભોગવવાનો આદેશ આપ્યો હતો.

૨. વર્તમાન અપીલને વેગ આપતી ટૂંકી હકીકતો એ છે કે ફરિયાદીએ જીર્ણબી, ધ્રાંગધ્રા સમક્ષ વીજ જોડાણ માટે અરજી કરી હતી અને તે માટે તેણે જીર્ણબી, ધ્રાંગધ્રા સમક્ષ જરૂરી રકમ જમા કરાવી હતી. આ વીજ જોડાણ માટે ફરિયાદી જીર્ણબી, ધ્રાનાધરાના જુનિયર એન્જિનિયર રાજભાઈ મંગલ દુલેરાને મળ્યો હતો, જેમણે વીજળી જોડાણ માટે ગેરકાયદેસર વળતર તરીકે રૂ. ૩,૦૦૦/- ની માંગ કરી હતી. ફરિયાદકર્તા તેને આવી ગેરકાયદેસર વળતર આપવા માંગતો ન હોવાથી, તેણે એ. સી. બી. પોલીસ સ્ટેશન, સુરેન્દ્રનગર સમક્ષ ફરિયાદ નોંધાવી હતી અને આ રીતે ગોઠવાયેલી જાળમાં, લાંચ સ્વીકારતી વખતે, આરોપી દૂષિત ચલણી નોટો સાથે રંગેહાથ પકડાયો હતો અને આમ અપીલકર્તાએ ઉપર જણાવ્યા મુજબ ગુનો કર્યો હતો. જેથી આરોપી સામે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૩. ફરિયાદના અનુસરણમાં તપાસ અધિકારીએ તપાસ હાથ ધરી હતી અને અપીલકર્તા આરોપી સામે આરોપપત્ર દાખલ કર્યું હતું. આરોપી સામે આરોપ નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો. આરોપીએ આરોપમાં દોષિત ન હોવાનો દાવો કર્યો હતો અને દાવો કર્યો હતો કે તેના પર કેસ ચાલી રહ્યો છે.

૩.૧ અપરાધને ઘરે લાવવા માટે, ફરિયાદી પક્ષે લગભગ દસ સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને ઘણા દસ્તાવેજી પુરાવા પણ રજૂ કર્યા છે.

૩.૨ સુનાવણીના અંતે, સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું નિવેદન નોંધ્યા પછી

અને ફરિયાદી પક્ષ અને બચાવ પક્ષ વતી દલીલો સાંભળ્યા પછી, વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટે ઉપર જણાવ્યા મુજબ ચુકાદો અને આદેશ આપ્યો.

જ. તેનાથી વ્યથિત હોવાને કારણે, અપીલકર્તાએ આ અદાલત સમક્ષ ઉપરોક્ત ફોજદારી અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

પ. વર્તમાન અપીલને પ્રાધાન્ય આપીને, અપીલકર્તાએ મુખ્યત્વે દલીલ કરી છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની પ્રશંસા કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે અને દોષિત ઠેરવવાના આદેશને ખોટી રીતે રેકૉર્ડ કર્યો છે. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ જજે તેના યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની પ્રશંસા કરી નથી અને હકીકતમાં, અત્યાર સુધી પુરાવાની કોઈ પ્રશંસા કરવામાં આવી નથી અને તેથી, વિવાદિત ચુકાદા અને દોષિત ઠેરવવાના આદેશને ઉલટાવી દેવાની જરૂર છે.

ડ. અપીલકર્તા-આરોપીના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઉમેશ ત્રિવેદીએ વિવાદિત ચુકાદા તેમજ સાક્ષીઓના નિવેદનો દ્વારા આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે અને તેમણે દલીલ કરી છે કે વર્તમાન અપીલકર્તા સામે આરોપ મુજબ ગુનાની રચના કરવા માટે ત્રણ મહત્વપૂર્ણ ઘટકો સાબિત કરવાની જરૂર છે એટલે કે દૂષિત ચલણી નોટની માંગ, સ્વીકૃતિ અને વસૂલાત. તેમણે દલીલ કરી છે કે સાક્ષીના મૌખિક પુરાવાને વધુ ખાસ કરીને ફરિયાદી અને પંચ સાક્ષીઓ કે જેમની હાજરીમાં કથિત માંગ તેમજ સ્વીકૃતિ અને વસૂલાત થઈ છે, તે જોઈને એવું લાગે છે કે ફરિયાદી તેમજ પંચોએ અદાલત સમક્ષ સોગંદ પર જણાવ્યું નથી કે અપીલકર્તા-આરોપી દ્વારા ફરિયાદી તરફથી કોઈ માંગ કરવામાં આવી હતી કે કેમ. તેને ધ્યાનમાં રાખીને, નોટની વસૂલાત કરવામાં આવી હોવા છતાં ફરિયાદી પક્ષ માંગની હકીકત સાબિત કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ ગયો હતો અને તેથી પુરાવાની ગેરહાજરીમાં માંગની હકીકત અર્થહીન બની જાય છે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી છે કે અન્યથા પણ

ફરિયાદી અને ફ.પ.સા. -૧ના પુરાવા પ્રારંભિક પંચનામા દોરતી વખતે ફરિયાદી દ્વારા આપવામાં આવેલી દૂષિત ચલણી નોટોના સંદર્ભમાં વિશ્વસનીય નથી, જેમાં રૂ. ૫૦૦ ની પાંચ ચલણી નોટો અને રૂ. ૧૦૦ ની પાંચ ચલણી નોટો હતી.

જો કે, બંને સાક્ષીઓએ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ જણાવ્યું છે કે રૂ. ૫૦૦ ની કિંમતની છ ચલણી નોટો હતી-અને તે હકીકત પંચનામામાંથી સમર્થન મેળવી રહી નથી અને તે પણ તથ્યાત્મક રીતે ખોટી છે.પરિણામે, અન્યથા પણ, દૂષિત ચલણી નોટોની વસૂલાત પણ અર્થહીન બની જાય છે.તેમણે વધુમાં દલીલ કરી છે કે આવા કેસમાં સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ ઉપલબ્ધ નથી.વર્તમાન કેસમાં, ફ.પ.સા. -૪ ફારસુરામ અને ફ.પ.સા. -૫ શારદાબેન છટકું ચલાવતી વખતે હાજર હતા અને તેઓએ સમગ્ર પ્રકરણ જોયું હતું, જો કે, તેઓએ ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું ન હતું.પરિણામે, ફરિયાદી અને ફ.પ.સા. -૧ સહિત સ્વતંત્ર સાક્ષીઓમાંથી કોઈએ, જેમની હાજરીમાં દરોડા પાડવામાં આવ્યા હતા, અદાલત સમક્ષ જુબાની આપી નથી કે અપીલકર્તા-આરોપી તરફથી ફરિયાદીને આવી માંગ કરવામાં આવી હતી.તેમણે વિનંતી કરી છે કે પુરાવાના ઉપરોક્ત સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને, ગુનાની રચના કરતા મહત્વપૂર્ણ ઘટકો ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા સાબિત કરવામાં આવતા નથી અને પરિણામે, વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા દોષિત ઠેરવવાના ચુકાદાને ઉલટાવી દેવાની જરૂર છે.તેથી, તેમણે આ અદાલતને વિનંતી કરી છે કે તે વર્તમાન અપીલને મંજૂરી આપે અને દોષિત ઠેરવવાના ચુકાદાને રદ કરે.

૭. બીજી બાજુ, સુશ્રી એચ. બી. પુનાની, વિદ્વાન એપીપીએ વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને ટેકો આપ્યો છે અને દલીલ કરી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે રેકૉર્ડ પરના પુરાવા અને ન્યાયી અને યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી છે જે આ અદાલતની કોઈ દખલગીરીની માંગ કરતી નથી.તેણીએ વધુમાં દલીલ કરી છે કે ફરિયાદીના પુરાવા પૂર્વ-માંગની હકીકત દર્શાવે છે, કારણ કે તેણે અદાલત સમક્ષ આમ કહ્યું છે અને અન્યથા પણ, વસૂલાત સંપૂર્ણપણે જાળમાં સાબિત થાય છે અને એન્થ્રેસીન પાવડરથી ભરેલી દૂષિત ચલણી નોટો અપીલકર્તા-આરોપીના

કબજામાં હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું અને તે અલ્ટ્રા વાયોલેટ લેમ્પના પરીક્ષણમાં પણ સાબિત થયું હતું અને તે હકીકત રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓમાં સ્થાપિત થઈ છે અને તેથી, વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટે એવું માન્યું છે કે તે ભ્રષ્ટાચાર અધિનિયમ, ૧૯૮૮ ની જોગવાઈઓની કલમ ૨૦ ની સહાય લે છે, જે આ અદાલતની કોઈ દખલગીરીની માંગ કરતી નથી.તેણીએ વધુમાં દલીલ કરી છે કે જોકે બે સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ કે જેમની હાજરીમાં જાળ ગોઠવવામાં આવી હતી તે ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન આપતા ન હતા અને સ્પષ્ટ માંગના સંદર્ભમાં ફરિયાદી અને પંચ તરફથી રેકૉર્ડ પર થોડો ઢાળવાની પુરાવા હોઈ શકે છે, જો કે અપીલકર્તા-આરોપીએ દૂષિત ચલણી નોટો સ્વીકારી છે અને પેન્ટના ખિસ્સામાં મૂકી દીધી છે અને તે પુરાવાને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરવામાં આવી છે જે આ અદાલતની દખલગીરી ન કરવાની હાકલ કરે છે.તેથી, તેણીએ દલીલ કરી છે કે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવવા માટેના રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના આધારે પૂરતા કારણો નોંધ્યા છે અને માંગ, સ્વીકૃતિ અને વસૂલાતના સંદર્ભમાં ઘટકો કાયદા અનુસાર સાબિત થાય છે અને તેથી, આ અદાલતે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણોને ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં.

૮. આ અદાલતે અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઉમેશ ત્રિવેદી અને પ્રતિવાદી-રાજ્ય માટે વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલ સુશ્રી એચ. બી. પુનાનીને સાંભળ્યા છે.

૯. આ અદાલતે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા વિવાદિત ચુકાદા તેમજ પેપર બુકની પ્રકૃતિમાં રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું ઝીણવટપૂર્વક નિરીક્ષણ કર્યું છે.પ્રોસીક્યુશન વર્ઝન મુજબ, ૨૬/૧૦/૨૦૧૧ પર, પૂર્વ-યોજના મુજબ, લગભગ ૬ વાગ્યે:૧૫ આરઈસી, જીઈબી, ધનગઢાની કચેરીમાં સાંજે અપીલકર્તા-આરોપીએ તેના ચેમ્બરમાં કામ કરતી વખતે ફરિયાદી પાસેથી ગેરકાયદેસર વળતર તરીકે રૂ. ૩,૦૦૦/- ની માંગ કરી હતી અને પંચ નં.૧ અને આ રીતે ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૭,૧૩ (૧) (ડી) અને ૧૩ (૨) હેઠળ દંડનીય

અપરાધ કર્યો હતો.

૧૦. વર્તમાન કેસમાં, આ અદાલતે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદા અને સજાની પુષ્ટિ કરવા માટે વાજબી શંકાની બહાર યોગ્ય, વિશ્વસનીય અને નક્કર પુરાવા છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે પુરાવાની તપાસ કરવી જરૂરી છે. જો રેકૉર્ડ પર આવા કોઈ પુરાવા ન હોય, તો તે ઘટનામાં દોષિત ઠેરવી શકાતો નથી કારણ કે વાજબી શંકાથી આગળ તેના કેસને સાબિત કરવાની જવાબદારી ફરિયાદી પક્ષ પર છે.

૧૧. આ સમયે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના કેટલાક નિર્ણયોનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે. (૨૦૦૯) ૬ એસ. સી. સી. ૫૮૭ માં નોંધાયેલા એ. સુબેર વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્યના કેસમાં, કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ (૧) (ડી) ના વૈધાનિક પ્રિસ્ક્રિપ્શનના હેતુ પર ધ્યાન આપતી વખતે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે ફરિયાદી પક્ષે અન્ય કોઈપણ ફોજદારી ગુનાની જેમ વાજબી શંકાથી આગળ આરોપ સાબિત કરવો પડશે અને આરોપીઓને નિર્દોષ ગણવા જોઈએ જ્યાં સુધી તે અન્યથા માંગના યોગ્ય પુરાવા અને ગેરકાયદેસર વળતરની સ્વીકૃતિ દ્વારા સ્થાપિત ન થાય, જે દોષિત ઠેરવવા માટે જરૂરી મહત્વપૂર્ણ ઘટકો છે.

૧૨. કેરળ રાજ્યના કિસ્સામાં અને અન્ય વિ. સી. પી. રાવે (૨૦૧૧) ૬ એસ. સી. સી. ૪૫૦માં અહેવાલ આપ્યો હતો, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે આ જ ગુનાઓની સરખામણીમાં તેના અગાઉના કહેવતને પુનરાવર્તિત કરતા જણાવ્યું હતું કે માત્ર વસૂલાત પોતે જ આરોપી સામેના આરોપને સાબિત કરી શકશે નહીં અને લાંચની ચુકવણીને સાબિત કરવા અથવા આરોપીએ સ્વેચ્છાએ પૈસા સ્વીકાર્યા હતા તે બતાવવા માટે કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, તેને લાંચ તરીકે જાણીને, દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં.

૧૩. કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ની અનિવાર્ય પૂર્વ-જરૂરિયાતોને સમજવા માટે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા તાજેતરમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનમાં, બી. જયરાજ -વિ- ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા તેને રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું છે. એ. પી. રાજયએ ૨૦૧૪ એસસી (સપ) ૧૮૩૭, એ. આઈ. આર. માં સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જણાવ્યું હતું કે, માંગના પુરાવા વિના આરોપી પાસેથી ચલણી નોટો રાખવાથી અને તેની વસૂલાત કરવાથી કાયદાની કલમ ૭ તેમજ ૧૩ (૧) (ડી) (૧) અને (૨) હેઠળ ગુનો સ્થાપિત થશે નહીં. એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે ગેરકાયદેસર સંતોષની માંગના કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, કોઈ મૂલ્યવાન વસ્તુ અથવા આર્થિક લાભ મેળવવા માટે ભ્રષ્ટ્ર અથવા ગેરકાયદેસર માધ્યમોનો ઉપયોગ અથવા જાહેર સેવક તરીકે પદનો દુરુપયોગ સાબિત કરી શકાતો નથી.આમ, માંગનો પુરાવો એ કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ હેઠળ ગુના માટે અનિવાર્ય અનિવાર્યતા અને વ્યાપક આદેશ હોવાનું માનવામાં આવ્યું છે. કાયદાની કલમ ૨૦, જે તેમાં કલ્પના કરવામાં આવી છે તે મુજબની ધારણાને મંજૂરી આપે છે, એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે તે માત્ર કલમ ૭ હેઠળના ગુના માટે જ વિસ્તારી શકાય છે અને કાયદાની કલમ (i) અને (ii) હેઠળ નહીં, ત્યારે કલમ ૧૩ (૧) (ડી) હેઠળ તે આકસ્મિક છે તેમજ કોઈપણ સત્તાવાર કાર્ય કરવા અથવા ન કરવા માટે ગેરકાયદેસર સંતોષ સ્વીકારવાના પુરાવા પર પણ છે.ગેરકાયદેસર સંતોષ સ્વીકારવાના આવા પુરાવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જો માંગનો પુરાવો હોય તો જ તે અનુસરવામાં આવી શકે છે.સ્વયંસિદ્ધ રીતે, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે માંગના પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, કાયદાની કલમ ૨૦ હેઠળ આવી કાનૂની ધારણા પણ ઊભી થશે નહીં.

૧૪. ગુનાહિત કેસોમાં ન્યાયના વહીવટની જાળ ચલાવતા સુવર્ણ સિદ્ધાંતને પુનરાવર્તિત કરતા, (૨૦૧૩) ૧૨ એસ. સી. સી. ૪૦૬માં નોંધાયેલા સુજીત વિશ્વાસ વિરુદ્ધ આસામ રાજ્યના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે શંકા, ભલે ગમે તેટલી ગંભીર હોય, તે સાબિતીનું સ્થાન લઈ શકતી નથી અને ફરિયાદી પક્ષ તેના કેસને "કદાચ" સાચું હોઈ શકે છે, પરંતુ

કોઈપણ સંભવિત અનુમાન અથવા અનુમાનથી દૂર રહેવા માટે તેને "સાચું હોવું જ જોઈએ" ના ક્ષેત્રમાં અપગ્રેડ કરવું પડશે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે, અદાલતે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે ન્યાયની નિષ્ફળતા ટાળી શકાય અને જો તથ્યો અને સંજોગોમાં બે મંતવ્યો બુદ્ધિગમ્ય હોય, તો આરોપીઓને શંકાનો લાભ આપવો જોઈએ.

૧૫. ફ.પ.સા. -૧ ઘનશ્યામભાઈ જે ફરિયાદી છે તેણે જુબાની આપી છે કે તે ખેતીનું કામ કરે છે અને આ હેતુ માટે તે તાત્કાલિક કૃષિ વીજળીનું જોડાણ ઈચ્છતો હતો અને તેણે તે માટે જરૂરી રકમ જમા કરાવી હતી. જો કે, તેને વીજળીનું જોડાણ મળ્યું ન હતું અને જેના કારણે તે હાજર અપીલકર્તા-આરોપીઓને મળતો હતો પરંતુ તે ખોટા વચનો આપતો હતો અને આખરે જો ફરિયાદી ગેરકાયદેસર વળતર તરીકે રૂ. ૩,૦૦૦/- ચૂકવે તો તે જોડાણ છોડવાની તૈયારી દર્શાવતો હતો. તેમણે જુબાની આપી છે કે તેઓ આવા ગેરકાયદેસર વળતર ચૂકવવા તૈયાર ન હોવાથી, તેમણે એ. સી. બી. પોલીસ સ્ટેશન, સુરેન્દ્રનગર અને એ. સી. બી. ઓફિસ, સુરેન્દ્રનગર સમક્ષ ફરિયાદ નોંધાવી હતી અને પરિણામે ૨૬/૧૦/૧૯૯૯ પર એ. સી. બી. એ છટકું ગોઠવ્યું હતું. તેણે જુબાની આપી છે કે છટકું મુજબ, તે ફ.પ.સા. -૨ સાથે અપીલકર્તા-આરોપીની કચેરીમાં ગયો હતો પરંતુ નિયત સમયે, આરોપી ગેરહાજર હતો અને આખરે આરોપીના આગમન પર, તેણે લગભગ ૪ વાગ્યે તેની કચેરીની મુલાકાત લીધી હતી: ૩૦ સાંજે અને તે સમયે, આરોપી તેની રાહ જોઈ રહ્યો હતો અને તેથી, તે પંચ સાક્ષી અતુલભાઈ સાથે દાખલ થયો અને તેણે રૂ. ૩,૦૦૦/- આપ્યા જે આરોપીએ સ્વીકાર્યા. તેમણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે ત્યારબાદ તેમણે ચેતવણી આપી હતી અને દરોડા પાડતા પક્ષના અન્ય સભ્યો ત્યાં આવ્યા હતા અને શોધ અને જપ્તી કરવામાં આવી હતી. તેમની વિવિધ મુદ્દાઓ પર પૂછપરછ કરવામાં આવી છે પરંતુ જ્યાં સુધી માંગની વાત છે, તેમણે તેમની મુખ્ય પૂછપરછમાં આપું કહ્યું નથી. તેથી કોસ એક્ઝામિનેશનનો બાકીનો ભાગ નોંધવા માટે સામગ્રી નથી.

૧૬. પંચ તરીકે ફરજ બજાવતા ફ.પ.સા. -૨ અતુલકુમારે જુબાની આપી છે કે ૨૬/૧૦/૧૯૯૯ પર તેઓ સરકારી કર્મચારી તરીકે ફરજ બજાવતા હતા અને તેમને તેમજ એક રજનીકાંતને પંચ તરીકે પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમની હાજરીમાં, ફરિયાદી ઘનશ્યામભાઈએ રૂ. ૩૦૦૦ ચૂકવ્યા હતા-જે એન્થ્રેસીન પાવડરથી કોટેડ હતા અને નોટો રૂ. ૧૦૦ ની કિંમતની હતી-અને ત્યારબાદ તેઓ ફરિયાદી ઘનશ્યામભાઈ સાથે ગયા હતા અને તેઓ અપીલકર્તા-આરોપીના કાર્યાલયમાં ગયા હતા.તેણે જુબાની આપી છે કે તે સમયે, અપીલકર્તા-આરોપીએ તેને તેની ઓળખ વિશે પૂછ્યું હતું અને તેથી, ફરિયાદીએ તેને તેના સંબંધી તરીકે રજૂ કર્યો હતો.તેણે જુબાની આપી છે કે તેણે પોતાની જાતને સોલાડી ગામના રહેવાસી તરીકે રજૂ કરી હતી અને ત્યારબાદ ફરિયાદી અને આરોપીએ જોડાણ વિશે વાત કરી હતી, જેના માટે આરોપીએ કહ્યું હતું કે કાગળો પૂર્ણ થઈ ગયા છે અને ત્યારબાદ ફરિયાદીએ આરોપી સમક્ષ પૈસા રજૂ કર્યા હતા અને આરોપીએ તે જ ટેબલ પર મૂકી દીધા હતા અને ત્યારબાદ ફરિયાદી કાર્યાલયની બહાર ગયો હતો અને દરોડા પાડતા પક્ષના અન્ય સભ્યોને સંકેત આપ્યો હતો અને તેઓ તે રૂમમાં પહોંચ્યા હતા જ્યાં ટેબલ પર દૂષિત ચલણી નોટો મળી આવી હતી.

૧૭. ફ.પ.સા. -૪ ફારસુરામે પદભ્રષ્ટ કર્યો છે કે તે દરોડા સમયે લાઈનમેન તરીકે સેવા આપી રહ્યો હતો અને દરોડાના દિવસે તે ઓફિસના રૂમમાં હતો.તેમણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તે દિવસે શ્રી દુલેરા જ ની વચ્ચે આવ્યા હતા:૩૦ ૫ સુધી:૦૦ ઓફિસમાં પી. એમ.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યો છે કે તે કાર્યાલયમાં કામ કરતો હતો અને તેને ખબર નહોતી કે શું થયું અને તેને પ્રતિકૂળ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૮. ફ.પ.સા. -૫ શારદાબેન, જે ઉપરોક્ત વીજળી બોર્ડ, ધનગઢ કાર્યાલયમાં શિપાઈ તરીકે સેવા આપી રહી હતી, તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે દરોડા સમયે તે હાજર હતી.જો કે, તેણીના જુબાનીમાં, તેણીએ જણાવ્યું હતું કે ઘટના સમયે, ફારસુરામ અને તે રૂમમાં હાજર હતા પરંતુ દરોડા દરમિયાન શું થયું હતું તે તેણીને ખબર નહોતી.

૧૯. ફ.પ.સા. -૭ અને ફ.પ.સા. -૮ જે પોલીસ અધિકારીઓ છે, તેમના પુરાવા માંગ અને સ્વીકારની બાબતમાં અત્યાર સુધી સચોટ નથી, કારણ કે તેઓ તે રૂમની બહાર હતા જેમાં જાળ ગોઠવવામાં આવી હતી.

૨૦. રેકૉર્ડ પર ઉપરોક્ત પુરાવાના એકંદર વિશ્લેષણ પર, હકીકત સ્પષ્ટ થાય છે કે ફરિયાદીએ તાત્કાલિક વીજ જોડાણ મેળવવા માટે અરજી કરી હતી.જો કે, તે બહાર પાડવામાં આવ્યું ન હતું અને જેના કારણે તેણે વીજ જોડાણ મેળવવા માટે વર્તમાન અપીલકર્તા-આરોપીનો સંપર્ક કર્યો હતો અને ફરિયાદીના આરોપ મુજબ, હાજર અપીલકર્તા-આરોપીએ આવા વીજ જોડાણ છોડવા માટે ગેરકાયદેસર વળતર તરીકે રૂ. ૩,૦૦૦/- ની માંગ કરી હતી.જો કે, તે વર્તમાન અપીલકર્તા-આરોપી દ્વારા માંગવામાં આવેલી લાંચ આપવા તૈયાર ન હોવાથી, પરિણામે, તેણે એ. સી. બી. નો સંપર્ક કર્યો, જાળની વ્યવસ્થા માટે જેના પર ઉપર સૂચવ્યા મુજબ જાળ ગોઠવવામાં આવી હતી અને તે સફળ રહી હતી.દૂષિત ચલણી નોટો પણ મળી આવી હતી.ફરિયાદકર્તા-ફ.પ.સા. -૧ અને ફ.પ.સા. -૨ અને જીર્ણબી કાર્યાલયમાં કામ કરતા અધિકારીઓના મૌખિક પુરાવા જ્યાં સુધી ગેરકાયદેસર સંતોષ અને તેની સ્વીકૃતિની માંગની વાત છે ત્યાં સુધી નિર્ણાયક છે.ઉપરોક્ત સાક્ષીઓના પુરાવા તપાસ્યા પછી, જે સાક્ષીઓની હાજરીમાં અપીલકર્તા-આરોપી દ્વારા કથિત માંગ કરવામાં આવી હતી તેમાંથી કોઈએ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ આપું કહ્યું નથી.આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, ગેરકાયદેસર સંતોષની માંગના સંદર્ભમાં મહત્વપૂર્ણ ઘટકો ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા વાજબી શંકાની બહાર સાબિત કરવામાં આવતા નથી.પરિણામે, દરોડા સફળ રહ્યા હતા અને દૂષિત ચલણી નોટો મળી આવી હતી, પરંતુ આવા ગુનાની રચના કરવા માટે ગેરકાયદેસર સંતોષના સંદર્ભમાં માંગના નક્કર પુરાવાના અભાવે, વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા દોષિત ઠરાવને ટકાવી શકાતો નથી અને તેને રદ કરવાની જરૂર છે.

૨૧. જેમ કે વર્તમાન અપીલમાં, આ અદાલતે વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદા અને સજાની પુષ્ટિ કરવા માટે વાજબી શંકાની બહાર યોગ્ય, વિશ્વસનીય અને નક્કર પુરાવા છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે પુરાવાની તપાસ કરવી જરૂરી છે. જો રેકૉર્ડ પર આવા કોઈ પુરાવા ન હોય, તો તે ઘટનામાં દોષિત ઠેરવી શકાતો નથી કારણ કે ફરિયાદી પક્ષ તેના કેસને વાજબી શંકાથી આગળ સાબિત કરવાની જવાબદારી ધરાવે છે. વર્તમાન કેસમાં, પુરાવાના ઉપરોક્ત સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સ્પષ્ટ છે કે દોષિત ઠેરવવાની પુષ્ટિ કરવા માટે વાજબી શંકાથી આગળ કોઈ નક્કર અને વિશ્વસનીય પુરાવા નથી અને તેથી પરિણામે, વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદી પક્ષે રજૂ કરેલા સંસ્કરણ પર આધાર રાખવામાં ભૂલ કરી છે. આ અદાલતે નીચેના કેસોમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયો પણ જોયા છે;

(૧) પી. સત્યનારાયણ મૂર્તિ વિરુદ્ધ. આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યના જિલ્લા પોલીસ નિરીક્ષકે (૨૦૧૬)

૧ એસ. સી. સી. (સી. આર. આઈ.) ૧૧ માં અહેવાલ આપ્યો હતો,

(૨) સેલ્વરાજ વિરુદ્ધ કર્ણાટક રાજ્ય, (૨૦૧૬) ૧ એસ. સી. સી. (સી. આર. આઈ.) ૧૮માં નોંધાયેલ અને

(૩) કૃષ્ણ ચંદર વિરુદ્ધ દિલ્લી રાજ્ય, એ. આઈ. આર. ૨૦૧૬ એસ. સી. ૨૯૯ માં અહેવાલ આપ્યો હતો.

ઉપરોક્ત નિર્ણયોમાંથી બહાર આવતી સ્થાયી સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, આરોપી દ્વારા આવા તમામ કૃત્યોને સાબિત કરવા માટે ચોક્કસ અને નિર્ણાયક પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા નોંધાયેલી સજા ટકાઉ નથી.

૨૨. ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, અપીલ સફળ થાય છે. ૨૦૦૦ના વિશેષ કેસ નં. ૧૪ માં ફાસ્ટ ટ્રેક કોર્ટ, ધ્રાંગધ્રા દ્વારા માન્ય વિશેષ ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૧૧/૦૭/૨૦૦૩ ના વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશને રદ કરવામાં આવે છે અને રદ કરવામાં આવે છે. અપીલકર્તા-આરોપી તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત થઈ જાય છે. અપીલકર્તા-આરોપી

જામીન પર છે. તેના જામીન બોન્ડને મુક્ત કરવામાં આવે છે. દંડ, જો ચૂકવવામાં આવે, તો અપીલકર્તા-આરોપીને પરત કરવામાં આવશે. જામીનગીરી, જો કોઈ હોય તો, કાઢી નાખવામાં આવશે.રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહી તરત જ માન્ય ટ્રાયલ કોર્ટમાં મોકલવામાં આવે.

(ન્યાયાધીશ-આર.પી.ઢોલરીયા)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.